

Polski
Związek
Przetwórców
Tworzyw
Sztucznych

Wyzwania branży przetwórstwa tworzyw sztucznych w dobie globalnego kryzysu

Challenges of the plastics processing industry in the era of global crisis

Streszczenie

Branża przetwórstwa tworzyw sztucznych jest obszarem ściśle związanym z kondycją pozostałych segmentów polskiej gospodarki. Jak przetwórcy radzą sobie w dobie globalnego kryzysu, do którego zaliczają się skutki pandemii, wojna w Ukrainie, galopująca inflacja czy dynamicznie rosnące ceny energii? Jak widać, wyzwań nie brakuje, jednak branża konsekwentnie je podejmuje.

Abstract

The plastics processing industry is an area strictly related to the condition of other segments of the Polish economy. How do processors deal with the global crisis, which includes the effects of the pandemic, the war in Ukraine, galloping inflation or dynamically rising energy prices? As you can see, there are many challenges, but the industry consistently takes them up.

Robert Szyman

✉ office@tworzywa.org.pl

Dyrektor Generalny Polskiego Związku
Przetwórców Tworzyw Sztucznych

Kryzysowa dekada

Przez długi czas za najpoważniejszy czynnik, decydujący o sytuacji gospodarczej nie tylko krajowej, ale również międzynarodowej, uznawano skutki pandemii Covid-19. W momencie kiedy po największych falach zakażeń, izolacjach i zamrażaniu gospodarki, rynek zaczął dostosowywać się do nowej rzeczywistości, Rosja zaatakowała Ukrainę. Do tego wszystkiego pojawiła się galopująca inflacja, dynamicznie rosnące raty kredytu czy koszty energii, co stało się kolejnym czynnikiem pogłębiającym kryzys.

Na pozór wydawać by się mogło, że branża przetwórstwa tworzyw sztucznych należy do takiego obszaru rynku, na działalność którego pandemia koronawirusa wpłynęła wręcz napędzająco, bowiem zapotrzebowanie na przedmioty jednorazowego użytku, najczęściej wykonane z plastiku, zdecydowanie wzrosło. Niestety ten przykład, dotyczący opakowań do żywno-

ści, leków i produktów ochrony osobistej stanowi jedynie niewielką część całego sektora przetwórstwa tworzyw sztucznych.

Wysoki popyt, wyższe ceny?

Fakt, że tworzywa sztuczne związane są z praktycznie każdym aspektem życia społecznego i konsumenckiego, jest niemal oczywisty. Nic więc dziwnego, że branża przetwórstwa tworzyw sztucznych wyraźnie odczuwa polskie realia gospodarcze i ekonomiczne. Jak wynika z danych GUS, wysokie zainteresowanie konsumentów wyrobami z tworzyw sztucznych, w żadnym stopniu nie przekłada się na ich cenę, która w okresie wiosenno-letnim 2022 roku spadła do najniższego poziomu odnotowanego w czerwcu 2020 roku. Mimo, że ceny samych surowców spadły, to jednak wartość poszczególnych polimerów do produkcji, jest i tak prawie dwukrotnie wyższa w porównaniu do pierwszych miesięcy pandemii. Niestety wysoki popyt na wyroby z plasti-

ku, nie przekłada się na wzrost ich cen, podczas gdy przetwórcy zmuszeni są do ponoszenia znacznie wyższych kosztów za pozyskanie materiału niezbędnego do produkcji.

Pozyskiwanie surowców

Największy udział w zużyciu surowców mają polietyleny HDPE i LDPE, a następnie polipropylen PP, PVC oraz polistyren. Jednak z uwagi na fakt, że produkcja krajowa nie zaspokaja wszystkich potrzeb przemysłu, część koniecznych surowców musi być importowana.

W kontekście wojny w Ukrainie, kwestia importu stała się szczególnie istotna, ponieważ to przede wszystkim z Rosji były sprowadzane polimery z segmentu PP, niezbędne do produkcji niektórych opakowań czy produktów z branży motoryzacyjnej. Według danych Eurostatu, import PP zaspokaja około 20% krajowego zapotrzebowania na ten rodzaj tworzyw. W tym segmencie importu ceny surowca gwałtownie wzrosły, jednak pozytywnym aspektem jest fakt, że w pozostałych obszarach importu, udział rynku rosyjskiego i ukraińskiego był niewielki. Poza segmentem PP, pozostałe surowce są importowane głównie z Niemiec, Belgii oraz Holandii.

Znaczenie recyklatu

Coraz ważniejszym strategicznie surowcem staje się również materiał pochodzący z recyklingu, w związku z czym kluczowym aspektem dla przetwórców jest problem z dostępnością recyklatu. Podobnie jak w przypadku segmentu PP, tworzywa wyprodukowane z odpadów nadających się do ponownego przetworzenia, nie mogą być w wystarczającej ilości pozyskiwane z Polski. Powodem takiego stanu rzeczy jest fakt, że w kraju do tej pory nie został wdrożony system, który pozwoliłby na efektywne przeprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów z takich materiałów jak np. butelkowy PET. W konsekwencji znaczna część wartościowego surowca zalega na wysypiskach, zamiast trafić w ręce polskich przetwórców, co tym samym uchroniłoby ich przed koniecznością ponoszenia wyższych kosztów związanych z importem.

Problem z recyklatem jest również spowodowany brakiem transpozycji do przepisów krajowych odpowiednich regulacji UE dotyczących opakowań. Kraje, które wdrożyły te zasady do swojego systemu prawnego, posiadają o wiele wyższy poziom zbiórki plastikowych odpadów nadających się do recyklingu.

System kaucyjny

Unia Europejska ma jednak ściśle określony w projekcie nowelizacji Dyrektywy w sprawie opakowań i odpadów opako-

waniowych (ang. Packaging and Packaging Waste Directive, PPWD) plan, jakim jest zwiększenie do 2030 roku, przydatności do recyklingu odpadów opakowaniowych do 70% całkowitej wagi wykorzystanej na rynku. W związku z tym Polski Związek Przetwórców Tworzyw Sztucznych (PZPTS), wspólnie z Konfederacją Lewiatan, proponuje wdrożenie na terenie kraju efektywnego systemu Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta (ROP) oraz systemu kaucyjnego, które spowodują wzrost strumienia surowca przydatnego do recyklingu. Ministerstwo Klimatu i Środowiska w teorii odpowiada tym planom, sporządzając projekty ustaw, które w praktyce znajdują się jednak w ciągłej fazie konsultacji. Nadal nie wiadomo, kiedy i na jakich zasadach, Polska doczeka się mechanizmu, gwarantującego wyższy poziom selektywnej zbiórki odpadów.

Wdrożenie przepisów ROP opóźnia się już o prawie dwa i pół roku, natomiast ustawa kaucyjna także ma jeszcze wiele etapów legislacyjnych przed sobą. Wprowadzenie do polskiego systemu prawnego założeń, ustalonych w ramach unijnej dyrektywy Single Use Plastics, również opóźnia się w czasie. Jednak pomimo braku przepisów w Polsce, przetwórcy byli zmuszeni do podjęcia wcześniejszej reakcji i dostosowania się do unijnych regulacji, ze względu na sprzedaż eksportową. Dotyczy to firm działających zarówno na rynku krajowym, jak i międzynarodowym.

Plastics Europe Market Research Group (PEMRG) w 2020 roku opracowała dane, z których wynika, że spośród 30 państw w Europie, Polska zajmuje 4. miejsce pod względem zapotrzebowania na tworzywa ze strony firm, zajmujących się przetwórstwem. Nasz kraj, wspólnie z Niemcami, Francją, Włochami oraz Wielką Brytanią, odpowiada za ok. 70% zapotrzebowania na tworzywa sztuczne.

Wzrost kosztów energii

Jak wiadomo, galopująca inflacja, wojna w Ukrainie i przedłużające się zmiany regulacyjne to nie jedyne problemy, z którymi obecnie mierzy się branża przetwórstwa tworzyw sztucznych. Producenci zmuszeni są także skonfrontować się z dynamicznie rosnącymi cenami energii, które dają się we znaki niemal wszystkim sektorom polskiej gospodarki, a zwłaszcza segmentom przetwórczym. Według danych URE, ceny energii w II kwartale 2022 roku, w kontraktach dwustronnych pozagiełdowych wynosiły 489,22 PLN/MWh, co w porównaniu do poprzedniego roku jest wzrostem o 194%.

Jak podaje PZPTS, średni udział energii w kosztach produkcyjnych może sięgać nawet 30-35%, szczególnie w obszarze recyklingu. W związku z powyższym, firma skierowała pismo do Ministra Rozwoju i Technologii z prośbą o uznanie branży przetwórstwa tworzyw sztucznych jako „szczególnie narażonej na

wzrost cen”. W dokumencie zaznaczono, że PZPTS obawia się, że masowe objęcie dotacjami przedsiębiorstw w innych krajach UE spowoduje, że produkty stracą na konkurencyjności nie tylko na krajowym rynku, ale również unijnym, który dla polskich przetwórców jest głównym rynkiem sprzedaży zagranicznej. W konsekwencji wpłynie to w sposób negatywny na przedsiębiorstwa krajowe, a biorąc pod uwagę pozostałe, niekorzystne obecnie czynniki, może doprowadzić nawet do upadku części z nich.

Index MiU 2022

Temat kryzysów i licznych wyzwań, stojących przed branżą przetwórstwa tworzyw sztucznych, zauważa także Siemens Financial Services w swoim najnowszym raporcie „Index MiU 2022”. Według branżowego wskaźnika polscy przedsiębiorcy będą mniej zdolni do konkurowania z zagranicznymi podmiotami pod względem inwestycji w maszyny i urządzenia. Jednak mimo problemów i spadku subindeksu dla branży o 9,40 pkt. w porównaniu do poprzedniego roku, w dalszym ciągu przetwórcy na swoje możliwości konkurowania są nastawieni bardziej pozytywnie (17%) niż negatywnie (13%). Z raportu wynika również, że co trzecia polska firma przetwórcza stwierdza wzrost sprzedaży w kraju w ciągu ostatniego roku, a także wzrost sprzedaży eksportowej.

Według raportu, zdaniem przetwórców tworzyw sztucznych, największe wyzwanie na najbliższy rok stanowią wspomniane już wysokie ceny energii. Przedstawiciele branży nie obawiają się natomiast sytuacji, w której w wyniku kwestii związanych z optymalizacją zarządzania zużyciem energii, ich produkty stracą na jakości, a zakłady nie będą wyposażone w najnowsze maszyny czy urządzenia.

Inwestycje i plany na przyszłość

Jak wynika z danych GUS, w 2021 roku pod kątem inwestycyjnym panował zauważalny optymizm – wówczas nakłady inwestycyjne w branży wzrosły o 19% w stosunku do 2020 roku, wyrównując wskaźniki sprzed pandemii. Minął jednak kolejny rok, związany z wybuchem wojny w Ukrainie, narastającym kryzysem energetycznym, a także licznymi opóźnieniami wprowadzania nowych przepisów.

Wbrew wszelkim przeciwnościom i mało sprzyjającym uwarunkowaniom, zdecydowana większość przetwórców w dalszym ciągu planuje konsekwentnie rozwijać swoją działalność. Należy być przygotowanym na każdy możliwy scenariusz i pamiętać o tym, że prognozy dla branży przetwórstwa tworzyw sztucznych są ściśle związane z prognozami dla wszystkich segmentów gospodarki. Istotne znaczenie będą miały również regulacje UE, których podstawę stanowi ROP.

POZNAJ NASZE
PATENTY

PAT.235805

Sposób wytwarzania biodegradowalnego nośnika o właściwościach insektycydalnych w stosunku do *Alphitobius diaperinus* Panzer

Uprawniony

Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Inżynierii Materiałów
Polimerowych i Barwników

Główne zastosowanie

Materiał biodegradowalny w postaci granulatu o właściwościach insektycydalnych w stosunku do szkodnika pleśniakowca lśniącego, *Alphitobius diaperinus* Panzer bytującego w kurnikach i na fermach drobiarskich.

Zalety wynalazku

- materiał biodegradowalny;
- nietoksyczny wobec roślin i zwierząt;
- możliwość stosowania przez cały rok, nie tylko w okresie przerwy produkcyjnej (bez obecności drobiu);
- możliwe wykorzystanie przez producentów środków owadobójczych.

Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Inżynierii Materiałów
Polimerowych i Barwników

📍 ul. Marii Skłodowskiej-Curie 55, 87-100 Toruń

✉ beata.swinarew@impib.lukasiewicz.gov.pl

☎ +48 575 436 716 | +48 32 231 90 41 wew. 43